

บทนำในการเมืองไทยปัจจุบัน: การศึกษากระบวนการผลิตซ้ำทุนวัฒนธรรมตามแนวปีแอร์ บูร์ดิเอด



นางสาวรุ่งนภา ธรรมเกษมสุข

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชารัฐศาสตร์

คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2550

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ELITES IN CONTEMPORARY THAI POLITICS: A STUDY OF PIERRE BOURDIEU'S APPROACH  
OF REPRODUCTION OF CULTURAL CAPITALISM

Miss Rungnapa Yanyongkasemsuk

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements  
for the Degree of Doctor of Philosophy Program in Political Science

Faculty of Political Science

Chulalongkorn University

Academic Year 2007

Copyright of Chulalongkorn University

501082

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ชนชั้นนำในการเมืองไทยปัจจุบัน: การศึกษากระบวนการผลิตซ้ำทุน  
วัฒนธรรม ตามแนวปีแอร์ บูร์ดิเยอ

โดย

นางสาวรุ่งนภา ขรรจงเกษมสุข

สาขาวิชา

รัฐศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา

ศาสตราจารย์ ดร.สุภางค์ จันทวานิช

---

คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของ  
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาตรีบัณฑิต



..... คณบดีคณะรัฐศาสตร์  
(ศาสตราจารย์ ดร. จีรธ สุวรรณมาลา)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....  
(ศาสตราจารย์ ดร. อมรา พงศาพิชญ์) ประธานกรรมการ

.....  
(ศาสตราจารย์ ดร. สุภางค์ จันทวานิช) อาจารย์ที่ปรึกษา

.....  
(รองศาสตราจารย์ ดร. ไชยันต์ ไชยพร) กรรมการ

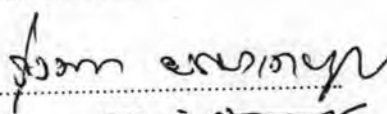
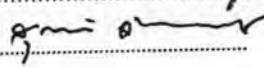
.....  
(รองศาสตราจารย์ สุวิชัย หวันแก้ว) กรรมการ

.....  
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วีระ สมบูรณ์) กรรมการ

รุ่งนภา ขรรชกษมสุข: *ชนชั้นนำในการเมืองไทยปัจจุบัน: การศึกษากระบวนการผลิตซ้ำทุนวัฒนธรรม ตามแนวปิแอร์ บูร์ดิเยอ. (ELITES IN CONTEMPORARY THAI POLITICS: A STUDY OF PIERRE BOURDIEU'S APPROACH OF REPRODUCTION OF CULTURAL CAPITALISM)* อ. ที่ปรึกษา ศ. ดร. สุภาภัก จันทวานิช. 508 หน้า.

การวิจัยนี้ศึกษากระบวนการสร้างและผลิตซ้ำทุนวัฒนธรรมของชนชั้นนำไทยปัจจุบัน และความสัมพันธ์ระหว่างทุนวัฒนธรรมกับทุนทางสังคมและทุนเศรษฐกิจตามแนวคิดของปิแอร์ บูร์ดิเยอ (Pierre Bourdieu) ด้วยการวิจัยเอกสารเกี่ยวกับชนชั้นนำในสังคมไทยและการสัมภาษณ์กรณีศึกษาหกคนซึ่งเป็นที่ยอมรับว่าเป็นชนชั้นนำ ผลการศึกษาพบว่าครอบครัวและสถานศึกษามีบทบาทหลักในการสร้างและผลิตซ้ำทุนของชนชั้นนำให้กับบุตรหลาน ได้แก่ ทุนเศรษฐกิจ ทุนวัฒนธรรม ทุนทางสังคม และทุนสัญลักษณ์ ทุนเศรษฐกิจคือทุนที่บ่งชี้ความมั่งคั่งของชนชั้นนำ แสดงออกด้วยการประกอบธุรกิจ การมีบ้านพักใจกลางเมือง การมีบ้านพักตากอากาศ สิ่งของสะสม ทุนวัฒนธรรมแบ่งออกได้เป็นสามชนิด คือทุนวัฒนธรรมที่อยู่ในตัวบุคคลหรือที่เรียกว่า*ฮาบิตุส* แสดงออกด้วยกิริยา ท่าทาง มารยาท การพูด น้ำเสียง ความสามารถทางภาษาโดยเฉพาะภาษาอังกฤษ ความคิด ถมถกการณ์ รสนิยม ความจงรักภักดีต่อสถาบันกษัตริย์ การให้ความสำคัญกับกีฬาและการให้ความสำคัญกับครอบครัว และความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะทำประโยชน์ให้กับสังคมและประเทศชาติ ทุนวัฒนธรรมในรูปสถาบันคือการจบการศึกษาจากสถานศึกษาที่มีชื่อเสียง ชนชั้นนำที่มีทุนเศรษฐกิจมักจะเข้าเรียนการศึกษาจากสถานศึกษาที่โดดเด่นและมีชื่อเสียงจากต่างประเทศตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนกระทั่งระดับปริญญา สำหรับชนชั้นนำที่มีทุนเศรษฐกิจไม่มากจะเข้ารับการศึกษจากสถานศึกษาที่โดดเด่นและมีชื่อเสียงในประเทศ นอกจากนี้ยังมีสถาบันการศึกษาชั้นสูง คือ วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรซึ่งมีความสำคัญเพราะทำหน้าที่สร้างและผลิตซ้ำชนชั้นนำทางการเมืองด้วย ทุนวัฒนธรรมชนิดที่สามคือทุนในรูปวัตถุ แสดงออกด้วยการเป็นเจ้าของ เช่น วัง สิ่งของสะสม รางวัล เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ธุรกิจ สินค้า หรือผ่านงานเขียนเช่น หนังสือ บทความ ฯลฯ ทุนทางสังคม คือ การมีเครือข่ายความสัมพันธ์ซึ่งเกิดขึ้นด้วยวิธีการต่างๆ ได้แก่ *เครือญาติของตนเองและครอบครัว การแต่งงาน การศึกษา และการทำงานในอาชีพ การแต่งงานได้แก่การแต่งงานกับคนที่มียุทธศาสตร์และตำแหน่งในสังคมใกล้เคียงกันและการแต่งงานกับลูกหลานราชสกุล การศึกษาในสถานศึกษาชั้นสูงที่มีกฎระเบียบการคัดเลือกนักเรียนเข้าศึกษาทำให้อันหนึ่งร่วมห้องร่วมโรงเรียนมีทุนใกล้เคียงกัน การศึกษาในวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรที่ช่วยสร้างทุนทางสังคมในหมู่ผู้เรียน และการทำงานในอาชีพ* เช่น การประกอบธุรกิจ การรับราชการ การทำกิจกรรมทางสังคม ฯลฯ หรือการร่วมกลุ่มทำงาน ทุนสัญลักษณ์ แสดงออกด้วยชื่อนามสกุลหรือคำนำหน้าชื่อที่แสดงถึงการมีตำแหน่งในสังคม หากเกี่ยวข้องกับสถาบันกษัตริย์จะเป็นทุนสัญลักษณ์ที่มีคุณค่าและได้รับการยอมรับอย่างมาก ตำแหน่งในทางธุรกิจ การเมือง สังคมทั้งของตนเองบิดาและคู่สมรสของตน การเป็นศิษย์เก่าจากสถาบันการศึกษาที่มีชื่อเสียง การแต่งงานกับลูกหลานราชสกุล เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ฯลฯ

ในบรรดาทุนทั้งสี่ชนิด ทุนเศรษฐกิจมีความสำคัญต่อการเป็นชนชั้นนำไทยน้อยกว่าทุนประเภทอื่น ทุนวัฒนธรรม ทุนทางสังคมและทุนสัญลักษณ์เป็นทุนที่มีความสำคัญมากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากมีความสัมพันธ์กับสถาบันกษัตริย์ เพราะต้องใช้เวลาในการสร้าง สังคม และทำให้เกิดการยอมรับในสังคม การเป็นชนชั้นนำในสังคมยังถูกแสดงออกด้วยการมีตำแหน่งในสนาม (field) ทางสังคมหลายๆสนาม เพราะแสดงถึงการมีทุนปริมาณมากและหลากหลาย จากการศึกษาสนามที่กรณีศึกษามีตำแหน่งมีถึงเก้าสนาม คือ สนามสถาบันกษัตริย์ สนามธุรกิจ สนามการเมือง สนามระบบราชการ สนามกิจกรรมทางสังคม สนามศิลปะดนตรีการแสดงและบันเทิง สนามการศึกษาความคิดความรู้และวรรณกรรม สนามการศึกษา และสนามศาสนา กรณีศึกษาชนชั้นนำทุกรายมีตำแหน่งในสนามห้าสนามเหมือนกัน ได้แก่ สนามสถาบันกษัตริย์ สนามการเมือง สนามระบบราชการ สนามศิลปะฯ และสนามการศึกษาฯ การที่ชนชั้นนำทุกคนมีตำแหน่งอยู่ในห้าสนามนี้แสดงให้เห็นว่า สนามสถาบันกษัตริย์แสดงถึงมีทุนวัฒนธรรม ทุนสัญลักษณ์และทุนทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับสถาบันกษัตริย์ที่เป็นที่เคารพยกย่องของคนไทยและความจำเป็นต่อการเป็นชนชั้นนำไทย สนามการเมืองและสนามระบบราชการแสดงถึงการมีอำนาจทางการเมือง ตำแหน่ง และทุนการเมืองซึ่งเป็นทุนสัญลักษณ์ที่สนามอื่นๆไม่มี สนามศิลปะฯ แสดงถึงการมีทุนวัฒนธรรมในแบบชนชั้นนำที่คนทั่วไปไม่สามารถเลียนแบบได้เพราะต้องใช้เวลาในการสังสรรค์และทำความเข้าใจ และสนามการศึกษา ความคิด ความรู้ และวรรณกรรม แสดงถึงการมีทุนวัฒนธรรม โดยกรณีศึกษาจะใช้การเขียนหนังสือและบทความเพื่อเผยแพร่ความคิดความรู้เพื่อแสดงการมีอิทธิพลเหนือคนอื่น ๆ การมีทุนและตำแหน่งในสนามต่างๆ ของชนชั้นนำถูกสร้างและผลิตซ้ำจากยุทธศาสตร์ที่สำคัญคือ *ยุทธศาสตร์การศึกษา* คือ การเข้ารับการศึกษจากสถานศึกษาที่มีชื่อเสียง *ยุทธศาสตร์การแต่งงาน* คือ การเลือกโดยตั้งใจหรือไม่ตั้งใจที่จะแต่งงานกับคนที่มียุทธศาสตร์และ *ยุทธศาสตร์การลงทุนทางสังคม* เช่น การนัดพบปะ กินเลี้ยง เลี้ยงรุ่น เพื่อให้ความสัมพันธ์ของกลุ่มแน่นแฟ้นและถูกระดมมาใช้ได้เมื่อต้องการ

สาขาวิชา.....รัฐศาสตร์..... ลายมือชื่อนิติ.....   
ปีการศึกษา.....2550..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... 

# # 4681905024 : MAJOR POLITICAL SCIENCE

KEY WORD: THAI POLITICAL ELITE/ PIERRE BOURDIEU/ REPRODUCTION/ CAPITAL

RUNGNAPA YANYONGKASEMSUK: ELITES IN CONTEMPORARY THAI POLITICS: A  
 STUDY OF PIERRE BOURDIEU'S APPROACH OF REPRODUCTION. THESIS ADVISOR :  
 SUPANG CHANTAVANICH, PROF. Ph.D., 508 pp.

This research aims to study the process of Thai elites' production and reproduction of their cultural capital, on the relation between cultural, social and economic capitals based on Pierre Bourdieu's approach. The study used document about elites in the Thai society and the interview of six case studies who are widely accepted as elite. It was found that family and school played an important role in producing and reproducing elite's capitals to their descendants. Capitals included economic, cultural, social and symbolic ones. *Economic capital* is illustrated in wealth such as business, residence in prime area, weekend house in the countryside and collection of art work. *Cultural capital* covers three types which are the embodied state or *habitus* expressed by gesture, manner, tone of voice, English language fluency, ideas, ideology, taste, loyalty to the royal institution, fond of sports, attachment to the family, *esprit du corps* and devotion to the nation; the second type of cultural capital is the institutionalized state which includes graduation from famous schools and universities from overseas while elites who have less economic capital graduated from local famous schools and universities. The National Defence College is Thailand's highest educational institution or 'grand école' which produces and reproduces political elites. The third cultural capital, the objectified state, is expressed by the possession of valuable and precious objects such as palace, collections, awards, decoration, business, goods, or by personal writings such as *mémoire*, books, articles etc. *Social capital* of the elites was reflected through their social networks created by their own relatives and spouse's relatives, marriage, education and profession. Marriage created social capital by links with people of the same capital and position and the one with descendants of the royal families. Education created social capital through the exclusiveness of the famous schools attended and the National Defence College. Social capital was also reproduced in the profession including running a business, joining the civil service, creating social activities etc. *Symbolic capital* is expressed by the possession of the family names and titles that are recognized in the society, especially the one related to the royal institution; position in the business, politics, and society of both the elite, his or her father and his or her spouse, being an alumnus of famous education establishment, marriage to a descendent of the royal families and receipt of decorations.

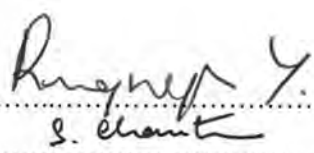
Among the four types of capital, economic capital is less significant for being a Thai elite while cultural, social and symbolic capitals are the most important. The emphasis is on the relationship to the monarchy institution because this capital needs time to create, to accumulate and to be recognized. Having positions in the social fields is another aspect of being elite because it shows the volume and types of capitals possessed by elite. Nine social fields were identified, i.e, royal institution, business, politics, civil service, social activities, arts and entertainment, education and literary, sports and religion fields. Having positions in five fields namely royal institution, politics, civil service, arts and entertainment, and educational and literary fields are common to all case studies. In the royal field, cultural, symbolic and social capitals related to the monarchy were practised. In the political and civil service fields, political power, political position and political capital prevailed. Arts and entertainment field in where elites possess cultural capital that commoners could not compete due to the lengthy time spent in accumulating such capital. In the education and literary field, elites practise cultural capital in the form of book and article writing of which ideas could dominate others. Important strategies used to produce and reproduced all capitals are *educational, matrimonial and sociodicy strategies*. Educational strategy was practised by attending distinguished school, *matrimonial strategy* through the intentional or unintentional marriage with spouse whose capitals are equivalent to the elite, and *sociodicy strategy* could be found in the participation and organization of social events such as parties, alumni gathering and parties for friends who graduated in the same promotion. Such events could strengthen group relationship and social capital could be mobilized when needed.

Field of study.....Political Science

Academic year..... 2007

Student's signature .....

Advisor's signature.....



## กิตติกรรมประกาศ

การทำกรวิจัยในครั้งนี้เป็นไปได้ก่อนข้างสะดวก ทั้งในแง่ของการเก็บข้อมูลและการคิดการสังเคราะห์ข้อมูล เนื่องจากได้รับความช่วยเหลือ และความอนุเคราะห์จากบุคคลต่างๆ จำนวนมาก ขอขอบพระคุณศ.ดร.สุภางค์ จันทวานิช ที่เมตตารับเป็นที่ปรึกษา ให้คำแนะนำ กระตุ้นให้คิด ให้อ่านหนังสือ อ่านงานที่เกี่วแล้วซ้ำอีกอย่างไม่เบื่อหน่าย แนะนำให้รู้จักกับผู้คนมากมาย ใช้กำลังภายในอย่างมากในการติดต่อกับกรณีศึกษาถึงสี่รายที่เป็นชนชั้นนำเพื่อให้ได้เข้าสัมภาษณ์ รวมถึงการนิเทศก่อนไปปารีส และระหว่างอยู่ปารีส ทำให้การเดินทางไปปารีส การดำเนินชีวิตในปารีส และการค้นคว้าข้อมูลในห้องสมุดต่างๆ ไม่ต้องประสบความยากลำบากเลย ขอขอบคุณกรรมการทุกท่านที่กรุณาเป็นกรรมการและให้ความเมตตาในการให้คำแนะนำ อ่าน ตรวจสอบอย่างละเอียดในเวลาที่กระชั้นทุกครั้ง ขอขอบคุณศ.ดร.อนุสรณ์ ลิ่มมณี ที่จุดประกายความคิดอันนำไปสู่ประเด็นการทำวิทยานิพนธ์และกระตุ้นเตือนให้วางแผนเพื่อให้ทันกำหนดในแต่ละช่วงเวลาด้วยความเป็นห่วงอยู่เสมอ ผู้วิจัยได้รับเงินทุนสนับสนุนจากโครงการปริญญาเอกกาญจนาภิเษก สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยที่ทำให้การทำกรวิจัยนี้เป็นไปได้โดยสะดวก ได้มีโอกาสไปประเทศฝรั่งเศสซึ่งเป็นประเทศต้นกำเนิดทฤษฎี ได้ใช้ห้องสมุดและอ่านหนังสือที่มีอยู่มากมายของปีแอร์ บูร์ดิเยอ และได้พบปะและพูดคุยกับที่ปรึกษาร่วมจากต่างประเทศอันนำมาซึ่งประสบการณ์ที่ดียิ่ง ขอขอบคุณ Professor Remi Lenoir ที่รับเป็นที่ปรึกษาร่วมต่างประเทศ ให้คำแนะนำและจุดประกายคิดบางอย่างเกี่ยวกับทฤษฎีและงานวิจัยในประเทศไทย และ Monsieur Jean Francois Sabouret ที่ให้ข้อคิดเห็นและการตั้งคำถามที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยนี้อย่างมาก Madame Jeanne Goffinet และทุกคนใน Reseau Asie ที่ให้การต้อนรับและความเป็นกันเองอย่างมาก และทุกๆ คนที่เอ่ยนามได้ไม่หมดที่ให้ความช่วยเหลือทั้งกระบวนการก่อนไปและระหว่างที่อยู่ปารีส ขอขอบคุณกรณีศึกษาทั้งหกรายซึ่งไม่สามารถเอ่ยนามได้ ที่กรุณาเจียดเวลาให้สัมภาษณ์ด้วยความเมตตา และความเป็นกันเอง รวมทั้งเลขของกรณีศึกษาทุกรายที่ช่วยติดต่อและตอบคำถามด้วยความเต็มใจและกระตือรือร้นอย่างยิ่ง ขอขอบคุณทุกๆ คนใน ARCM และศ.ดร.สุภางค์ จันทวานิช อีกครั้งที่เอื้อเพื่อให้ใช้สถานที่ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการพบปะและสื่อสารในการขอคำปรึกษาการทำงานและการค้นคว้าข้อมูล ขอขอบคุณห้องสมุดและเจ้าหน้าที่ห้องสมุดคณะรัฐศาสตร์ที่ให้บริการอย่างดีและมีบริการใหม่ๆ ที่อำนวยความสะดวกต่อการค้นคว้า รวมทั้งระบบปฏิบัติการไมโครซอฟท์ออฟฟิศที่ทำให้การพิมพ์ คัดลอก ตัด แปะ เป็นไปได้โดยสะดวกอย่างมาก และสุดท้ายขอขอบคุณครอบครัวที่ให้โอกาสและเวลาได้เรียนปริญญาเอกอย่างที่ตั้งใจแม้จะต้องใช้เวลานานก็ตาม

## สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฐ
บทที่	
1 บทนำ	
1.1 ความสำคัญของการศึกษา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ในการศึกษา.....	9
1.3 สมมติฐานในการศึกษา.....	9
1.4 ระเบียบวิธีวิจัย.....	9
1.5 กรอบแนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษา.....	12
1.6 นิยามศัพท์.....	12
1.7 ขอบเขตการศึกษา.....	13
1.8 ประโยชน์ในการศึกษา.....	14
2 กรอบความคิด และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	15
กรอบความคิด.....	15
1. ฮาบิตัส( <i>habitus</i> ) และการปฏิบัติ ( <i>practice</i> ).....	15
1.1 ฮาบิตัส.....	15
1.2 การปฏิบัติ.....	22
2. ทุน ( <i>capital</i> ) และ สนาม ( <i>field</i> ).....	23
2.1 ทุน.....	23
2.2 สนาม.....	30
3. ชนชั้น ( <i>class</i> ) และชนชั้นนำ ( <i>elite</i> ).....	36
3.1 ชนชั้น.....	36
3.2 ชนชั้นนำ.....	47
4. การผลิตซ้ำ ( <i>reproduction</i> ) และการครอบงำ ( <i>domination</i> ).....	53

4.1 การผลิตซ้ำ.....	53
4.2 การครอบงำ.....	58
ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	64
1. วรรณกรรมที่เอามโนทัศน์ไปอธิบายปรากฏการณ์และวิพากษ์มโนทัศน์ ของปีแอร์ บูร์ดิเออ.....	64
2. วรรณกรรมภาษาไทยที่นำเอามโนทัศน์ของบูร์ดิเออไปใช้.....	73
3. วรรณกรรมที่ศึกษาชนชั้น ชนชั้นนำ ปัจจัยการกำหนดชนชั้น โดยไม่ได้ใช้มโนทัศน์ของบูร์ดิเออ.....	77
3 ชนชั้นนำในสังคมไทย: การก่อตัวและพัฒนาการ.....	90
3.1 ชนชั้นนำไทยก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครอง 2475.....	90
3.1.1 กลุ่มเจ้านายเชื้อพระวงศ์.....	91
3.1.2 กลุ่มขุนนางข้าราชการ.....	98
3.1.3 กลุ่มพ่อค่านายทุนจีน/ขุนนางชาวจีน.....	101
3.1.4 กลุ่มปัญญาชน.....	106
3.2 ชนชั้นนำไทยหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง 2475 ถึงปัจจุบัน.....	115
3.2.1 กลุ่มเจ้านายเชื้อพระวงศ์.....	117
3.1.2 กลุ่มข้าราชการ.....	122
3.1.3 กลุ่มนักธุรกิจ.....	128
3.1.4 กลุ่มนักการเมืองท้องถิ่นและนักธุรกิจท้องถิ่น.....	136
3.1.3 กลุ่มปัญญาชน.....	138
4 การสร้างและผลิตซ้ำทุนของชนชั้นนำ.....	146
4.1 กระบวนการสร้างทุนของชนชั้นนำ.....	146
4.1.1 กระบวนการสร้างทุนเศรษฐกิจ.....	146
4.1.2 กระบวนการสร้างทุนวัฒนธรรม.....	164
4.1.3 กระบวนการสร้างทุนทางสังคม.....	205
4.1.4 กระบวนการสร้างทุนสัญลักษณ์.....	222
4.2 การผลิตซ้ำทุนของชนชั้นนำ.....	225
4.2.1 ทุนเศรษฐกิจกับยุทธศาสตร์การผลิตซ้ำ.....	226



4.2.2	ทุนวัฒนธรรมกับยุทธศาสตร์การผลิตซ้ำ.....	228
4.2.3	ทุนทางสังคมกับยุทธศาสตร์การผลิตซ้ำ.....	236
	สรุป.....	241
5	กรณีศึกษาชนชั้นนำไทยปัจจุบัน	
5.1	กรณีศึกษาที่หนึ่ง คุณปาน.....	224
5.2	กรณีศึกษาที่สอง คุณชายเทพ.....	256
5.3	กรณีศึกษาที่สาม พลเอกภักดี.....	271
5.4	กรณีศึกษาที่สี่ คุณไท.....	294
5.5	กรณีศึกษาที่ห้า คุณหนึ่ง.....	323
5.5	กรณีศึกษาที่หก คุณหญิงวัน.....	338
6	บทวิเคราะห์กรณีศึกษาชนชั้นนำไทยปัจจุบัน.....	372
6.1	สนามของกรณีศึกษา.....	372
6.1.1	สนามสถาบันกษัตริย์.....	375
6.1.2	สนามทางการเมือง.....	379
6.1.3	สนามระบบราชการ.....	383
6.1.4	สนามทางธุรกิจ.....	386
6.1.5	สนามของมูลนิธิ การพัฒนา.....	389
6.1.6	สนามของการศึกษา ความคิด ความรู้วรรณกรรม.....	392
6.1.7	สนามการกีฬา.....	395
6.1.8	สนามศิลปะ ดนตรี การแสดง การบันเทิง.....	399
6.1.9	สนามทางศาสนา.....	402
6.2	การผลิตซ้ำทุนของชนชั้นนำ.....	405
6.2.1	การผลิตซ้ำทุนเศรษฐกิจ.....	411
6.2.2	การผลิตซ้ำทุนวัฒนธรรม.....	415
6.2.3	การผลิตซ้ำทุนทางสังคม.....	422
6.2.4	การผลิตซ้ำทุนสัญลักษณ์.....	425
6.3	ความเป็นชนชั้นนำ.....	427
6.3.1	ชื่อหรือตำแหน่งของชาติตระกูล.....	428

6.3.2	ชื่อเสียงและความรู้ความสามารถจากสถานศึกษาชั้นนำ.....	428
6.3.3	เครือข่ายความสัมพันธ์.....	429
6.3.4	ความมั่งคั่ง.....	431
6.3.5	กิริยา ท่าทาง มารยาท รสนิยม และการแสดงออกที่ดี.....	431
	สรุป.....	433
7	สรุป อภิปราย และเสนอแนะ.....	435
	สรุป.....	435
	อภิปราย.....	411
	ข้อเสนอแนะ.....	470
	รายการอ้างอิง.....	471
	<b>ภาคผนวก</b>	
	ภาคผนวก 1 ตารางแสดงการศึกษา ตำแหน่งในราชการ สังคม การเมือง และเกียรติประวัติอื่นๆ ของนักเรียนทุนรัฐบาลดีเด่นประจำปี 2546 และ 2550.....	484
	ภาคผนวก 2 ตารางหน่วยงานต้นสังกัดของนักศึกษา วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรรุ่นที่ 50.....	490
	ภาคผนวก 3 ตาราง นักเรียนทุนรัฐบาลดีเด่นที่ได้เข้ารับการอบรมจาก วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.....	496
	ภาคผนวก 4 ตารางแสดงการได้รับรางวัลและปริญญากิตติมศักดิ์ของนักธุรกิจ.....	499
	ภาคผนวก 5 ตารางร้อยละของประเทศที่นักเรียนทุนรัฐบาลไทยไปศึกษาต่อ ในช่วงปี 2541-2550.....	502
	ภาคผนวก 6 ตารางแสดงรายชื่อสถาบันการศึกษาต่างประเทศที่ นักเรียนทุนรัฐบาลไทยในช่วงปี 2541-2550 ไปศึกษาต่อ.....	503
	ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	508

## สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
ตาราง 2.1 แสดงดัชนีบ่งชี้ทุนเศรษฐกิจภายในกลุ่มย่อยภายในชนชั้นครอบงำ.....	37
ตาราง 2.2 แสดงลักษณะการบริโภคและวิถีการปฏิบัติเชิงวัฒนธรรม จำแนกโดยกลุ่มอาชีพทางสังคม.....	39
ตาราง 2.3 แสดงความสัมพันธ์ทางสถิติของเพศ โอกาสทางการศึกษา และกำเนิดทางสังคม.....	41
ตาราง 2.4 ความสอดคล้องกันระหว่างสถานที่เกิดและที่อยู่อาศัย กับสถาบันการศึกษาใน ระดับอุดมศึกษา.....	42
ตาราง 2.5 กำเนิดทางสังคมของสมาชิกของกลุ่มครอบงำ.....	62
ตาราง 3.1 แสดงทุนแต่ละประเภทของชนชั้นนำไทยกลุ่มต่างๆ ก่อนการเปลี่ยนแปลงการ ปกครอง 2475.....	112
ตาราง 3.2 แสดงทุนแต่ละประเภทของชนชั้นนำไทยกลุ่มต่างๆ หลังการเปลี่ยนแปลงการ ปกครอง 2475.....	144
ตาราง 4.1 ประเภทธุรกิจของนักธุรกิจระดับพันล้านดอลลาร์.....	148
ตาราง 4.2 ประเภทธุรกิจของนักธุรกิจไทยที่ได้รับการจัดอันดับจากนิตยสารฟอร์บส์.....	152
ตาราง 4.3 ระดับการศึกษาของนักธุรกิจที่จบการศึกษาในแต่ละระดับ.....	159
ตาราง 4.4 นักธุรกิจชาวจีนที่จบการศึกษาระดับประถมและมัธยมจากโรงเรียนจีนในประเทศ และต่างประเทศ.....	161
ตาราง 4.5 ทุนวัฒนธรรมในรูปวัตถุของนักธุรกิจชาวจีน.....	187
ตาราง 4.6 รายชื่อผู้บัญชาการทหารบกที่ได้รับการอบรมจาก วปอ.....	188
ตาราง 6.1 แสดงการดำรงอยู่ในสนามต่างๆ ของกรณีศึกษา.....	373
ตาราง 6.2 ทุนของกรณีศึกษาในสนามสถาบันกษัตริย์.....	374
ตาราง 6.3 ทุนของกรณีศึกษาในสนามการเมือง.....	378
ตาราง 6.4 ทุนของกรณีศึกษาในสนามระบบราชการ.....	383
ตาราง 6.5 ทุนของกรณีศึกษาในสนามทางธุรกิจ.....	385
ตาราง 6.6 ทุนของกรณีศึกษาในสนามกิจกรรมทางสังคม.....	388
ตาราง 6.7 ทุนของกรณีศึกษาในสนามการศึกษา ความคิด ความรู้ วรรณกรรม.....	391
ตาราง 6.8 ทุนของกรณีศึกษาในสนามการกีฬา.....	395
ตาราง 6.9 ทุนของกรณีศึกษาในสนามศิลปะ ดนตรี การแสดง การบันเทิง.....	398

	หน้า
ตาราง 6.10 ทูนของกรณีศึกษาในสนามศาสนา.....	401
ตาราง 6.11 รายละเอียดทุนชนิดต่างๆ ของชนชั้นนำที่เป็นกรณีศึกษา.....	406
ตาราง 6.12 ประเภทธุรกิจของชนชั้นนำไทยปัจจุบัน.....	415
ตาราง 7.1 สนามของชนชั้นนำไทยก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครอง 2475.....	435
ตาราง 7.2 สนามต่างๆ ของชนชั้นนำหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง 2475.....	438
ตาราง 7.3 เปรียบเทียบทุนวัฒนธรรมในรูปการศึกษาของบูร์ดิเอกับชนชั้นนำที่เป็นกรณีศึกษา.....	448
ตาราง 7.4 เปรียบเทียบการแสดงออกทุนวัฒนธรรมของบูร์ดิเอกับชนชั้นนำที่เป็นกรณีศึกษา.....	450
ตาราง 7.5 เปรียบเทียบทุนเศรษฐกิจด้วยวัตถุของบูร์ดิเอกับชนชั้นนำที่เป็นกรณีศึกษา.....	455

## สารบัญแผนภาพ

	หน้า
ภาพ 2.1 สนามแห่งอำนาจในพื้นที่ทางสังคม.....	32
ภาพ 2.2 พื้นที่ของสถาบันอุดมศึกษาและอาชีพ.....	34
ภาพ 2.3 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่ของตำแหน่งทางสังคม กับพื้นที่ของกิจกรรมในชีวิตประจำวัน .....	43
ภาพ 4.1 แบบแผนการประกอบธุรกิจของนักธุรกิจที่ได้รับการจัดอันดับเป็นมหาเศรษฐี.....	162
ภาพ 4.2 แบบแผนการสร้างทุนที่อยู่ในรูปการศึกษาของนักธุรกิจรุ่นที่ 3 และ 4.....	192
ภาพ 4.3 แบบแผนการสร้างทุนที่อยู่ในรูปการศึกษาของนักธุรกิจรุ่นที่ 1 และ 2.....	194
ภาพ 4.4 แบบแผนการกำหนดตำแหน่งของสถานศึกษาในสนาม.....	207
ภาพ 4.5 แบบแผนการกำหนดตำแหน่งของวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.....	210
ภาพ 4.6 วิธีการสร้างทุนทางสังคมของชนชั้นนำ.....	222
ภาพ 4.7 ความสัมพันธ์ระหว่างทุนชนิดต่างๆ.....	242
ภาพ 6.1 พื้นที่ทางสังคม.....	373
ภาพ 6.2 รูปแบบการมีตำแหน่งในสนามของสถาบันกษัตริย์.....	378